

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

14.9.2011

EP-PE_TC1-COD(2010)0363

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 14. septembril 2011. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2011 energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta (EP-PE_TC1-COD(2010)0363)

PE 470.870

ET

ÜHINENUD MITMEKESISUSES

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 14. septembril 2011. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2011 energia
hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

ning arvestades järgmist:

- (1) Oluline on tagada tarbijate *ja teiste turuosaliste* kindlustunne elektri- ja gaasiturgude terviklikkuse suhtes, pakkumise ja nõudluse *õiglase ja konkurentsil põhineva vastasmõju* peegeldumine energia hulgimüügiturgude *hindades ning vältida kasumi teenimist turu kuritarvitamiselt*.
- (2) *Energia hulgimüügiturgude terviklikkuse ja läbipaistvuse suurendamise eesmärk peaks olema avatud ja õiglase konkurentsi edendamine energia hulgimüügiturgudel energia lõpptarbija huvides.*

¹ ELT C 132, 3.5.2011, lk 108.

² Euroopa Parlamendi 14. septembri 2011. aasta seisukoht.

- (3) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee ja elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühm kinnitasid oma nõuandes, et kehtivad õigusaktid ei pruugi nõuetekohaselt reguleerida elektri- ja gaasiturgude terviklikkust ning et tuleks kaaluda energeetikasektori jaoks **kohandatud** asjakohase õigusraamistiku loomist, **mis hoiaks ära** turu kuritarvitamise **ja võtaks arvesse sellele sektorile iseloomulikke tingimusi, mis ei ole teiste direktiivide või määrustega reguleeritud.**
- (4) Liidu **energia hulgimüügiturud** on omavahel üha tihedamalt seotud. Turu kuritarvitamine ühes liikmesriigis **ei mõjuta sageli mitte üksnes** elektri ja maagaasi hulgimüügi hindu teistes liikmesriikides, **vaid ka jaemüügi hindu tarbijatele ja mikroettevõtjatele.** Seepärast ei saa turgude terviklikkuse kindlustamine olla probleem, mis puudutab üksnes konkreetset liikmesriiki. **Täielikult toimiva, ühendatud ja integreeritud energiasiseturu väljakujundamiseks on vajalik tugev piiriülene turujärelevalve.**
- (5) Energia hulgimüügiturud hõlmavad nii kaubaturgusid kui ka tuletisinstrumentide turgusid, **mis on energia- ja finantsturgude jaoks eluliselt tähtsad,** ning nende sektorite hinnakujundused on omavahel seotud. **Need hõlmavad muu hulgas reguleeritud turgusid, mitmepoolseid kauplemissüsteeme ja nii otse kui ka vahendajate kaudu toimuvaid börsiväliseid tehinguid ja kahepoolseid lepinguid.**
- (6) Praeguse ajani on energiaturu järelevalve olnud liikmesriigi- ja sektoripõhine. Sõltuvalt üldisest tururaamistikust ja regulatiivsest olukorrast võib selle tulemuseks olla kauplemistegevusele mitme õiguskorra kohaldamine ja järelevalve tegemine mitmete erinevate, erinevates liikmesriikides asuda võivate asutuste poolt. See võib muuta ebaselgeks vastutuse küsimuse ja tekitada isegi olukorra, kus järelevalve hoopis puudub.
- (7) Mitmel kõige olulisemal energiaturul ei ole energiaturu terviklikkust õõnestav käitumine praegu selgelt keelatud. **Lõpptarbija kaitseks ja Euroopa kodanikele jõukohaste energiahindade tagamiseks on ülimalt tähtis, et selline käitumine keelataks.**

- (8) Energia hulgimüügiturgudel kaubeldakse koos nii tuletisinstrumentidega, **mida saab arveldada kas füüsiliselt või rahaliselt**, kui ka kaubaga. Seepärast on oluline, et siseteabe põhjal kauplemise ja turuga manipuleerimise (mis kujutavad endast turu kuritarvitamist) määratlused oleksid tuletisinstrumentide turgudel ja kaubaturgudel omavahel kooskõlas. **Käesolevat määrust tuleks põhimõtteliselt kohaldada kõikide sõlmitud tehingute kohta, kuid samas tuleks selles arvesse võtta energia hulgimüügiturgude iseärasusi.**
- (9) **Jaemüügilepingud, millega reguleeritakse lõpptarbijate varustamist elektrienergia või maagaasiga, ei kätke endas sellist turuga manipuleerimise ohtu kui hulgimüügilepingud, mida on kerge osta ja müüa. Siiski võivad suuremate energiakasutajate tarbimisotsused mõjutada ka energia hulgimüügiturgude hindu ja see mõju võib ulatuda üle riigipiiride. Seetõttu on asjakohane kaaluda selliste suurtarbijate hankelepinguid seostatult energia hulgimüügiturgude terviklikkuse tagamisega.**
- (10) **Oma 21. detsembri 2010. aasta teatises „ELi heitkogustega kauplemise süsteemi turujärelevalve raamistiku täiustamine” avaldatud uurimistulemusi arvesse võttes peaks komisjon kaaluma seadusandliku ettepaneku esitamist, et mõistliku ajaga kõrvaldada Euroopa CO₂-turu läbipaistvuses, terviklikkuses ja järelevalves tuvastatud puudused.**
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 714/2009 (võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses)¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 715/2009 (maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta)² tunnistatakse, et kõigile turuosalistele tuleb tagada võrdne juurdepääs võrgu füüsilise seisundi ja tõhususega seotud andmetele, et nad saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning selgitada välja hulgimüügihinna muutumise põhjused.

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.

² ELT L 211, 14.8.2009, lk 36.

- (12) Siseteabe kasutamine enda või kolmanda isiku nimel kauplemisel või katse seda teha tuleks selgesõnaliselt keelata. Siseteabe kasutamisega võib tegemist olla ka juhul, kui energiatoodete hulgimüügiga tegelevad isikud, kes teavad või peaksid teadma, et nende valduses olev teave on siseteave. ***Teavet turuosalise enda kavade ja kauplemisstrateegia kohta ei tuleks käsitada siseteabena. Teave, mille avalikustamine on nõutav vastavalt määrusele (EÜ) nr 714/2009 või määrusele (EÜ) nr 715/2009, kaasa arvatud kõnealuste määruste kohaselt vastu võetud suunistele ja võrgueeskirjadele, võib – juhul kui tegemist on hinna seisukohalt tundliku teabega – olla aluseks turuosaliste otsustele energia hulgimüügitoodetega tehingute tegemiseks, ning seetõttu võiks seda kuni avalikustamiseni lugeda siseteabeks.***
- (13) Manipuleerimine energia hulgimüügiturgudega hõlmab ***isikute tegevust*** hindade ***kunstlikuks tõstmiseks*** tasemele, mida ei saa õigustada ***pakkumise ja nõudluse turujõududega, sealhulgas*** tootmis-, hoidmis- või ülekandevõimsuse tegeliku kättesaadavuse ja nõudlusega. ***Turuga manipuleerimise vormid hõlmavad järgmist: valetellimuste esitamine ja tühistamine; vale või eksitava teabe või kuulduste levitamine massiteabevahendite, sealhulgas Interneti kaudu või muul viisil; tahtlik valetabe esitamine ettevõtjatele, kes väljastavad hinnaproгноose või turuaruandeid, millega eksitatakse turuosalisi, kes tegutsevad nende hinnaproгноosidele või turuaruannetele toetudes; ja tahtlikult sellise mulje loomine, nagu erineks kättesaadav elektritootmise võimsus või kättesaadav maagaasi maht või kättesaadav ülekandevõimsus sellest, mis on tegelikult tehniliselt kättesaadav, juhul kui selline teave mõjutab või võib suure tõenäosusega mõjutada energiatoodete hulgimüügihinda. Manipuleerimine ja selle mõju võib avalduda piiriüleselt, elektri- ja gaasituru vahel ning finants- ja kaubaturgudel, sealhulgas saastekvootide turul.***

- (14) *Turuga manipuleerimise juhtumid ja katsed turuga manipuleerida hõlmavad ühe isiku või mitme üksteisega koostööd tegeva isiku tegevust endale energia hulgimüügitoote pakkumise ja nõudluse suhtes otsustava seisundi kindlustamiseks, mille tulemusena määratakse otse või kaudselt kindlaks hinnad või võidakse seda teha ning luuakse muid ebaõiglasi kauplemistingimusi; samuti energia hulgimüügitoodete pakkumist, ostmist või müümist võrdlushindade alusel tegutsevate turuosaliste eksitamise eesmärgil või sellekohase kavatsusega või mõjuga. Tunnustatud turutavad, nagu näiteks finantsteenuste valdkonnas kehtivad tavad, mis praegu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/6/EÜ (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta)¹ artikli 1 lõikes 5, mida võidakse kõnealuse direktiivi muutmisel kohandada, võiksid aga turuosalistele olla seaduslikuks vahendiks, millega tagada energia hulgimüügitootele soodus hind.*
- (15) *Hinnates energia hulgimüügitoodet puudutava siseteabe avaldamist ajakirjanike poolt, kes teevad seda oma kutsetegevuse käigus, tuleb arvesse võtta nende kutsealal kehtivaid norme ja ajakirjandusvabadust reguleerivaid norme – tingimusel et kõnealused isikud ei saa otse või kaudselt eeliseid või kasu asjaomase teabe levitamisest ning teavet ei avaldata kavatsusega eksitada turgu seoses energia hulgimüügitoote pakkumise, nõudluse või hinnaga.*
- (16) *Vastavalt finantsturgude arengule kohandatakse ka kõnealuste turgude kuritarvitamise mooduseid. Vajaliku paindlikkuse tagamiseks – et oleks võimalik kiiresti reageerida nendele muutustele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte siseteabe ja turuga manipuleerimise määratluste tehniliseks ajakohastamiseks, et tagada sidusus teiste asjakohaste liidu õigusaktidega finantsteenuste ja energia valdkonnas. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

¹ ELTL 96, 12.4.2003, lk 16.

- (17) Tõhus turujärelevalve **liidu tasandil** on oluline, et avastada ja tõkestada turu kuritarvitamist energia hulgimüügiturgudel. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 713/2009 asutatud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet¹ (edaspidi „amet”) on kõige sobivam sellise järelevalve teostamiseks, sest tal on ülevaade kogu liidu elektri- ja gaasiturgudest ning vajalikud teadmised liidu elektri- ja gaasiturgude ja -võrkude kohta. Riiklikel reguleerivatel asutustel, kes on ulatuslikult kursis energiaturgude arenguga oma liikmesriigis, peaks olema oluline roll tõhusa turujärelevalve tagamisel **siseriiklikul tasandil. Seetõttu on oluline ameti ja riiklike asutuste tihe koostöö ja kooskõlastamine, et tagada energiaturgude nõuetekohane järelevalve ja läbipaistvus. Andmete kogumine ameti poolt ei piira riiklike asutuste õigust koguda täiendavalt andmeid siseriiklikuks kasutamiseks.**
- (18) Tõhusaks turujärelevalveks on vaja korrapärast **ja õigeaegset** juurdepääsu tehingutega seotud **andmetele ning juurdepääsu struktuuriandmetele elektri ja maagaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks ettenähtud rajatiste võimsuse ja kasutamise kohta.** Seetõttu tuleb nõuda, et hulgimüügi korras energiatoodetega kauplevad turuosaliselised, **sealhulgas põhivõrguettevõtjad, tarnijad, kauplejad, tootjad, vahendajad ja suurtarbijad** edastaksid kõnealuse teabe ametile. **Amet võib omalt poolt luua tugevad sidemed peamiste reguleeritud turgudega.**

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 1.

- (19) Selleks et tagada *andmekogumise sätete ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolvituste teostamise suhtes)*¹. Teabe esitamise kohustus peaks *jääma võimalikult minimaalseks ning ei tohiks tekitada turuosalistele tarbetuid kulutusi ega halduskoormust. Ühtsete teabeesituseeskirjade kohta tuleks seetõttu eelnevalt teha kulude ja tulude analüüs, nendega tuleks vältida teabe mitmekordset esitamist ning nende puhul tuleks arvesse võtta teabe esitamise raamistikke, mis on välja töötatud seoses teiste asjakohaste õigusaktidega. Lisaks tuleks nõutud teave või osa sellest võimaluse korral koguda teistelt isikutelt ja olemasolevatest allikatest. Kui turuosaline või tema nimel tegutsev kolmas isik, tehingutest teatamise süsteem, reguleeritud turg, väärtpaperitehingute sobitamise süsteem või muu isik, kelle ametialaseks tegevuseks on tehingute korraldamine, on täitnud oma teabe esitamise kohustuse pädevale asutusele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta)*² või kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, *tuleks tema teabe esitamise kohustus lugeda täidetuks ka käesoleva määruse alusel, kuid üksnes tingimusel, et kõik käesoleva määruse alusel nõutud andmed on esitatud.*
- (20) *On tähtis, et komisjon ja amet teeksid käesoleva määruse rakendamisel omavahel tihedat koostööd ja konsulteeriks nõuetekohaselt elektri ning gaasi ülekandesüsteemi haldurite Euroopa võrgustiku, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010*³ *asutatud Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve, riiklike reguleerivate asutuste, pädevate finantsjärelevalveasutuste ja liikmesriikide muude asutuste, nagu näiteks riiklikud konkurentsiasutused, ning sidusrühmade, nagu näiteks reguleeritud turud (nt energiabörsid), ja turuosalistega.*

¹ ELTL 55, 28.2.2011, lk 13.

² ELTL 145, 30.4.2004, lk 1.

³ ELTL 331, 15.12.2010, lk 84.

- (21) *Tuleks luua siseriiklikel registritel põhinev turuosaliste Euroopa register, et edendada energia hulgimüügiturgude üldist läbipaistvust ja terviklikkust. Aasta pärast kõnealuse registri loomist peaks komisjon kooskõlas ameti poolt komisjonile esitatavate aruannetega ning koostöös ameti ja riiklike reguleerivate asutustega hindama turuosaliste Euroopa registri toimimist ja kasutusväärtust. Vajaduse korral peaks komisjon kaaluma kõnealuse hindamise põhjal täiendavate vahendite esitamist, millega parandada energia hulgimüügiturgude üldist läbipaistvust ja terviklikkust ning tagada turuosalistele kogu liidus võrdsed tingimused.*
- (22) Hulgimüügi korras energiatoodetega kauplemise kõikide aspektide tõhusa järelevalve hõlbustamiseks peaks amet looma mehhanismid, mis võimaldaksid juurdepääsu energia hulgimüügitehinguid käsitlevale teabele ka muudel pädevatel asutustel, eriti Euroopa **Väärtpaberiturujärelevalvel**, riiklikel reguleerivate asutustel, liikmesriikide pädevatel finantsjärelevalveasutustel, riiklikel konkurentsiasutustel ja muudel pädevatel asutustel.
- (23) Amet peaks tagama talle laekunud andmete turvalise käsitlemise **ja kaitse**, takistama loata juurdepääsu ameti valduses olevale teabele ja kehtestama korra, mis tagaks, et isikud, kellel on olemas andmetele juurdepääsu luba, ei kuritarvita ameti kogutud andmeid. Amet peaks tegema kindlaks, kas kõik tema valduses olevatele andmetele juurdepääsu omavad asutused suudavad säilitada võrdselt kõrge turvalisuse taseme **ning on kohustatud järgima asjakohaseid konfidentsiaalsuse nõudeid. Seetõttu tuleb tagada ka andmete töötlemiseks ning edastamiseks kasutatavate IT-süsteemide töö turvalisus. Selleks et luua IT-süsteem, milles oleks tagatud kõrgeim võimalik andmete konfidentsiaalsus, peaks amet tegema tihedat koostööd Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametiga (ENISA). Kõnealused eeskirjad peaksid kehtima ka teiste asutuste kohta, kellel on käesoleva määruse kohaselt andmetele juurdepääsu õigus.**
- (24) *Käesolevas määruses järgitakse põhiõigusi ja peetakse kinni põhimõtetest, mida on tunnustatud eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6, ja liikmesriikide põhiseaduslikes tavades ning mida tuleks rakendada kooskõlas põhiõiguste harta artiklis 11 tunnustatud õigusega sõna- ja teabevabadusele.*

- (25) Ametil peaks olema võimalik teha turuosalistele ja laiemale avalikkusele kättesaadavaks teave, mis ei ole ***või ei ole enam ärilisest või julgeoleku seisukohast*** tundlik, ***et sellega aidata suurendada teadmisi turu kohta***. Selline läbipaistvus aitab luua turul kindlustunnet ja ***toetab teadmiste suurendamist*** energia hulgimüügiturgude toimimise kohta. ***Amet peaks kehtestama ja üldsusele kättesaadavaks tegema eeskirjad tema poolt kõnealuse teabe õiglase ja läbipaistva avalikustamise kohta***.
- (26) Riiklikud reguleerivad asutused peaksid vastutama käesoleva määruse jõustamise eest liikmesriikides. Et kõnealust ülesannet tõhusalt täita, peaksid neil olema vajalikud uurimisvolitused. ***Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada kooskõlas siseriikliku õigusega ja nende kasutamise üle võib teostada asjakohast järelevalvet***.
- (27) Amet peaks tagama, et käesolevat määrust kohaldatakse kooskõlastatult kogu liidu piires ning et seda tehakse sidusalt direktiiviga 2003/6/EÜ . ***Sel eesmärgil peaks amet vajaduse korral avaldama mittesiduvad suunised käesolevas määruses sätestatud mõistete rakendamise kohta. Kõnealustes suunistes tuleks muu hulgas käsitleda tunnustatud turutavade küsimust***. Kuna turu kuritarvitamine energia hulgimüügiturgudel mõjutab sageli rohkem kui ühte liikmesriiki, peaks amet ***lisaks*** tagama läbiviidavate uurimiste tõhususe ja sidususe. Selleks peaks ametil olema võimalik ***taotleda koostööd ja*** kooskõlastada asjaomaste reguleerivate asutuste esindajatest ja vajaduse korral ka muude asutuste, ***sealhulgas riiklike konkurentsiasutuste*** esindajatest koosnevate uurimiserühmade tegevust.
- (28) ***Ametile tuleks käesolevas määruses sätestatud täiendavate ülesannete täitmiseks eraldada vajalikul määral rahalisi vahendeid ja töötajaid. Selleks tuleks neid ülesandeid võtta nõuetekohaselt arvesse määruse (EÜ) nr 713/2009 artiklites 23 ja 24 sätestatud menetluses ameti eelarve koostamise, täitmise ja kontrolli kohta. Eelarvepädev institutsioon peaks tagama, et amet töötaks võimalikult tõhusalt***.

- (29) Riiklikud reguleerivad asutused, liikmesriikide pädevad finantsjärelevalveasutused **ja vajaduse korral riiklikud konkurentsiasutused** peaksid tegema koostööd, et tagada kooskõlastatud lähenemisviisi kasutamine energia hulgimüügiturgudel (mis hõlmavad nii kaubaturgusid kui ka tuletisinstrumentide turgusid) avastatud turu kuritarvitamise juhtumitega tegelemisel. **Kõnealune koostöö peaks hõlmama vastastikust teabevahetust juhul, kui kahtlustatakse, et energia hulgimüügiturgudel pannakse toime või on toime pandud tegusid, mis tõenäoliselt kujutavad endast kas käesoleva määruse, direktiivi 2003/6/EÜ või konkurentsioiguse rikkumist. Kõnealune koostöö peaks lisaks tugevdama uurimise ja kohtumenetluste sidusust ja ühtsust.**
- (30) Oluline on käesolevast määrusest tulenevate ametisaladuse hoidmisega seotud kohustuste kohaldamine konfidentsiaalse teabe kõikide saajate suhtes. **Amet, riiklikud reguleerivad asutused, liikmesriikide pädevad finantsjärelevalveasutused ja riiklikud konkurentsiasutused peaksid tagama saadud teabe konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kaitse.**
- (31) Oluline on, et karistused käesoleva määruse rikkumise eest oleksid proportsionaalsed, **tõhusad** ja hoiatavad ning kajastaksid rikkumise raskust, **tarbijatele tekitatud kahju** ning siseteabe põhjal kauplemisest ja turu manipuleerimisest tulenevat võimalikku kasu. **Kõnealuseid karistusi tuleks kohaldada kooskõlas siseriikliku õigusega.** Võttes arvesse vastastoiimet elektri ja maagaasi tuletisinstrumentidega kauplemise ja tegeliku elektri ja maagaasiga kauplemise vahel, peaksid karistused käesoleva määruse rikkumise eest olema samaväärsed karistustega, mis liikmesriigid on heaks kiitnud direktiivi 2003/6/EÜ rakendamisel. **Võttes arvesse konsultatsioone seoses komisjoni 12. detsembri 2010. aasta teatisega „Sanktsioonide tõhustamine finantsteenuste sektoris”, peaks komisjon kaaluma ettepanekute esitamist liikmesriikide karistussüsteemide miinimumstandardite ühtlustamise kohta mõistliku aja jooksul. Käesolev määrus ei mõjuta tõendamisnõudeid käsitlevaid siseriiklikke eeskirju ega ka liikmesriikide reguleerivate asutuste ja kohtute kohustust teha kindlaks konkreetse juhtumi asjaolud, tingimusel et sellised eeskirjad ja kohustused on kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega.**

- (32) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ühtlustatud raamistiku kehtestamist **energia hulgimüügituru** terviklikkuse ja läbipaistvuse tagamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu, reguleerimisala ja seos liidu muude õigusaktidega

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad, mis keelavad energia hulgimüügiturges mõjutavad kuritarvitused ja on sidusad finantsturgudele kohaldatavate eeskirjadega **ning tagavad kõnealuste energia hulgimüügiturgude nõuetekohase toimimise, võttes sealjuures arvesse nende iseärasusi**. Määruses nähakse ette, et järelevalvet energia hulgimüügiturgude üle teostab **Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (edaspidi „amet”) tihedas koostöös riiklike reguleerivate asutustega ning võttes arvesse heitkogustega kauplemise süsteemi ja energia hulgimüügiturgude vastastoimet**.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse energia hulgimüügitoodetega kauplemise suhtes. **Käesoleva määruse artikleid 3 ja 5** ei kohaldata nende energia hulgimüügitoodete suhtes, mis on finantsinstrumendid ja mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/6/EÜ artiklit 9. Käesolev määrus ei piira direktiivide 2003/6/EÜ ja 2004/39/EÜ ega Euroopa konkurentsioiguse kohaldamist käesoleva määrusega hõlmatud tegevuse suhtes.
3. Amet, riiklikud reguleerivad asutused, **Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, liikmesriikide** pädevad finantsjärelevalveasutused **ja vajaduse korral riiklikud konkurentsiasutused** teevad koostööd, et tagada kooskõlastatud lähenemisviisi kasutamine asjaomaste eeskirjade jõustamisel, kui võetavad meetmed on seotud ühe või mitme finantsinstrumendiga, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/6/EÜ artiklit 9, ja ühe või mitme energia hulgimüügitootega, mille suhtes kohaldatakse **käesoleva määruse** artikleid 3, 4 ja 5.

4. *Ameti haldusnõukogu tagab, et amet täidab käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid kooskõlas käesoleva määruse ja määrusega (EÜ) nr 713/2009.*
5. *Ameti direktor konsulteerib kõikides käesoleva määruse rakendamist puudutavates küsimustes ameti reguleerivate asutuste nõukoguga ning võtab selle nõuandeid ja arvamusi asjakohaselt arvesse.*

Artikkel 2
Mõisted

Käesoleva määruces kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „siseteave” – täpset laadi avalikustamata teave, mis on otse või kaudselt seotud ühe või mitme energia hulgimüügitootega ning millel võib avaldamise korral olla tõenäoliselt märkimisväärne mõju kõnealuste energia hulgimüügitoodete hinnale. ■

Kõnealuse määratluse kohaldamisel tähendab „teave” järgmist:

- a) teave, mille avalikustamist nõutakse määrustega (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, sealhulgas kõnealuste määruste kohaselt vastuvõetud suuniste ja võrgueeskirjadega,
- b) *teave elektrienergia või maagaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks mõeldud rajatiste võimsuse ja kasutamise kohta või teave maagaasi veeldusjaamade võimsuse ja kasutamise kohta, sealhulgas kõnealuste rajatiste kavakohase või erakorralise mittekasutatavuse kohta,*
- c) *teave, mille avaldamist nõuavad liidu või siseriikliku tasandi õigusnormid, turueeskirjad ning asjaomasel energia hulgimüügiturul sõlmitud lepingud või seal kehtivad tavad, kui see teave võib oluliselt mõjutada energia hulgimüügitoodete hindu, ning*

- d) *muu teave, millele mõistlikult tegutsev turuosaline tõenäoliselt tugineb energia hulgimüügitootega seotud tehingu sõlmimist või kauplemisskorralduse andmist käsitleva otsuse tegemisel.*

Teavet loetakse täpseks, kui see viitab olemasolevatele või mõistliku eelduse kohaselt tekkida võivatele asjaoludele või toimunud või mõistliku eelduse kohaselt toimuda võivale sündmusele ja kui see on sedavõrd üksikasjalik, et võimaldab teha järelduse mõju kohta, mida kõnealused asjaolud võivad või see sündmus võib avaldada energia hulgimüügitoodete hindadele;

2) „turuga manipuleerimine” –

- a) tehingu sõlmimine või kauplemisskorralduse andmine seoses energia hulgimüügitoodetega:
- i) millega antakse või tõenäoliselt antakse valesid või eksitavaid teateid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta,
 - ii) mille kaudu üks isik või mitu koostööd tegevat isikut kindlustavad või püüavad kindlustada ühe või mitme energia hulgimüügitoote hinna kunstlikul tasemel hoidmise, välja arvatud juhul, kui tehingu sõlminud või kauplemisskorralduse andnud isik tõendab, et tema tegevusel on õiguspärased põhjused ning kõnealune tehing või kauplemisskorraldus on kooskõlas asjaomasel energia hulgimüügiturul tunnustatud tavadega, või
 - iii) mille kaudu kasutatakse või püütakse kasutada fiktiivseid vahendeid või muud liiki pettust või võtteid, *millega antakse või tõenäoliselt antakse valesid või eksitavaid märguandeid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta,*

või

- b) teabe levitamine **meedia, sealhulgas Interneti kaudu või muul viisil**, mis annab või tõenäoliselt annab energia hulgimüügitoodete **pakkumise, nõudluse või hinna** kohta valesid või eksitavaid teateid, kaasa arvatud kuulduste või valede või eksitavate uudiste levitamine, kui teavet levitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on vale või eksitav.

Kui teavet levitatakse ajakirjanduslikul või kunstilise väljenduse eesmärgil, võetakse sellise teabe levitamise hindamisel arvesse **teistes meediakanalites ajakirjandusvabadust ja sõnavabadust** reguleerivaid eeskirju, välja arvatud juhul, kui:

i) **teavet levitavad** isikud saavad kõnealuse teabe levitamisest otse või kaudselt eeliseid või kasu **või**

ii) **teave avaldatakse või seda levitatakse kavatsusega eksitada turgu energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse ja hinna osas;**

3) „turuga manipuleerimise katse” –

a) tehingu sõlmimine, kauplemiskorralduse andmine või mõne muu meetme võtmine seoses energia hulgimüügitootelega selleks, et:

i) anda valesid või eksitavaid teateid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta,

ii) kindlustada ühe või mitme energia hulgimüügitoote hinna kunstlikul tasemel hoidmine, **välja arvatud juhul, kui tehingu sõlminud või kauplemiskorralduse andnud isik tõendab, et tema tegevusel on õiguspärased põhjused ning kõnealune tehing või kauplemiskorraldus on kooskõlas asjaomasel energia hulgimüügiturul tunnustatud tavadega**, või

iii) kasutada fiktiivseid vahendeid või muud liiki pettust või võtteid, *millega antakse või tõenäoliselt antakse valesid või eksitavaid märguandeid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta,*

või

- b) teabe levitamine meediakanalites, sealhulgas Internetis, või muul viisil, kavatsusega anda energia hulgimüügitoodete *pakkumise, nõudluse või hinna* kohta valesid või eksitavaid teateid;
- 4) „energia hulgimüügitooted” – järgmised lepingud ja tuletisinstrumendid olenemata sellest, kus ja kuidas nendega kaubeldakse:
- a) elektri või maagaasi tarnelepingud *liidusisesteks tarneteks*;
 - b) *liidus toodetud, kaubeldava või tarnitava* elektri või maagaasiga seotud tuletisinstrumendid;
 - c) lepingud, *mis on* seotud elektri või maagaasi *transportimisega liidus*;
 - d) tuletisinstrumendid, *mis on* seotud elektri või maagaasi *transportimisega liidus*.

Lõpptarbijatega sõlmitud elektri või maagaasi *tarne- ja jaotuslepingud* ei ole energia hulgimüügitooted. *Siiski käsitatakse energia hulgimüügitoodetena elektri või maagaasi tarne- ja jaotuslepinguid lõpptarbijatele, kelle aastane elektri või maagaasi tarbimise maht ületab punkti 5 teises lõigus sätestatud künnist;*

- 5) „*tarbimismaht*” - lõpptarbija tarbitav elektri või maagaasi kogus *kõnealuse tarbija tootmisvõimsuse täielikul rakendamisel. See hõlmab kõnealuse tarbija kui ühtse majandusüksuse kogu tarbimist, tingimusel et tarbimine toimub turgudel, kus hulgihinnad on omavahel seotud.*

Kõnealuse määratluse kohaldamisel ei võeta arvesse seda osa ühtse majandusüksuse kontrollitavast tarbimismahust, mis jääb eraldiseisvatesse käitistesse, mille tarbimismahut on alla 600 GWh aastas, tingimusel et kõnealused käitised ei avalda ühist mõju energia hulgimüügiturgude hindadele, kuna nad paiknevad geograafiliselt eraldi turgudel;

- 6) „energia hulgimüügiturg” – iga turg liidus, kus kaubeldakse energia hulgimüügitoodetega;
- 7) ***„turuosaline” – isik, kaasa arvatud põhivõrguettevõtja, kes sõlmib tehinguid ning annab muu hulgas kauplemisskorraldusi ühel või mitmel energia hulgimüügiturul;***
- 8) ***„isik” – füüsiline või juriidiline isik;***
- 9) „pädev finantsjärelevalveasutus” – direktiivi 2003/6/EÜ artiklis 11 sätestatud menetluse kohaselt määratud pädev asutus;
- 10) „riiklik reguleeriv asutus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu ***13. juuli 2009. aasta*** direktiivi 2009/72/EÜ ***(mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju)***¹ artikli 35 lõike 1 kohaselt või Euroopa Parlamendi ja nõukogu ***13. juuli 2009. aasta*** direktiivi 2009/73/EÜ ***(mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju)***² artikli 39 lõike 1 kohaselt määratud riiklik reguleeriv asutus;
- 11) „põhivõrguettevõtja” – põhivõrguettevõtja direktiivi 2009/72/EÜ artikli 2 punkti 4 ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punkti 4 tähenduses;
- 12) ***„emaettevõtja” – emaettevõtja seitsmenda nõukogu 13. juuni 1983. aasta direktiivi 83/349/EMÜ (mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid)***³ artiklite 1 ja 2 tähenduses;

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

² ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

³ ***EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1.***

- 13) „sidusettevõtja” – tütarettevõtja või muu ettevõtja, milles on osalus, või ettevõtja, kes on teise ettevõtjaga seotud direktiivi 83/349/EMÜ artikli 12 lõikes 1 määratletud tähenduses;
- 14) „maagaasi jaotamine” – maagaasi jaotamine direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punkti 5 tähenduses;
- 15) „elektrienergia jaotamine” – elektrienergia jaotamine direktiivi 2009/72/EÜ artikli 2 punkti 5 tähenduses.

Artikkel 3

Siseteabel põhineva kauplemise keeld

1. Energia hulgimüügitoodete kohta siseteavet valdavatel isikutel on keelatud:
 - a) kasutada kõnealust teavet selleks, et enda või kolmanda isiku arvel otse või kaudselt omandada või loovutada või püüda omandada või loovutada sellise teabega seotud energia hulgimüügitooted;
 - b) avalikustada siseteavet teistele isikutele, välja arvatud juhul, kui seda tehakse asjaomase isiku töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus ;
 - c) anda siseteabe põhjal teistele isikutele soovitusi või mõjutada neid, et nad ostaksid või omandaksid selliseid energia hulgimüügitooted, millega kõnealune teave on seotud.
2. Lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse energia hulgimüügitoodete kohta siseteavet valdavate järgmiste isikute suhtes:
 - a) ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed;
 - b) isikud, kellel on osalus ettevõtja kapitalis;

- c) isikud, kellel on töö, ametikoha või ülesannete tõttu juurdepääs teabele;
 - d) isikud, kes on sellise teabe hankinud kuritegeliku tegevuse kaudu;
 - e) isikud, kes teavad või peaksid teadma, et tegemist on siseteabega.
3. *Käesoleva artikli lõike 1 punkte a ja c ei kohaldata põhivõrguettevõtjate suhtes, kui nad ostavad elektrit või maagaasi selleks, et võrk saaks turvaliselt ja ohutult toimida, järgides oma kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2009/72/EÜ artikli 12 punktidest d ja e ning direktiivi 2009/73/EÜ artikli 13 lõike 1 punktidest a ja c.*
4. *Käesolevat artiklit ei kohaldata:*
- a) *tehingute suhtes, mis on sõlmitud täitmisele kuuluva energia hulгимүүгитoodete omandamise või loovutamise kohustuse täitmiseks, kui kõnealune kohustus tuleneb lepingust või kauplemissuhtest, mis sõlmiti või anti enne siseteabe jõudmist asjaomase isiku valdusesse;*
 - b) *elektri- ja maagaasitootjate, maagaasihoidlate operaatorite ja veeldatud maagaasi impordirajatiste operaatorite sõlmitud tehingute suhtes, millega kaetakse erakorralistest seisakutest tulenevad vahetud füüsilised kaod, juhul kui turuosalistel vastasel korral ei oleks suutelised kehtivaid lepingulisi kohustusi täitma või juhul kui seda tehakse kokkuleppel asjaomaste põhivõrguettevõtjatega, et tagada võrgu ohutu ja turvaline toimimine. Sellises olukorras edastatakse teave tehingute kohta ametile ja riiklikule reguleerivale asutusele. Kõnealune teave edastamise kohustus ei piira artikli 4 lõikes 1 sätestatud kohustust;*
 - c) *riigis kehtivate hädaolukorra eeskirjade kohaselt tegutsevate turuosaliste suhtes juhul, kui riiklikud asutused sekkuvad, et tagada elektri või maagaasiga varustamine, ning turumehhanismid või osa nendest konkreetsetes liikmesriigis peatatakse. Sel juhul tagab hädaolukorraks valmistumise eest vastutav asutus teabe avaldamise vastavalt artiklile 4.*

5. Kui energia hulgimüügitoote kohta siseteavet valdav isik on juriidiline isik, kohaldatakse lõikes 1 sätestatud keeldu ka füüsiliste isikute suhtes, kes osalevad otsuses sooritada tehing asjaomase juriidilise isiku arvel.
6. ***Kui teavet levitatakse ajakirjanduslikul või kunstilise väljenduse eesmärgil, võetakse sellise teabe levitamise hindamisel arvesse teistes meediakanalites ajakirjandusvabadust ja sõnavabadust reguleerivaid eeskirju, välja arvatud juhul, kui:***
 - a) teavet levitavad isikud saavad kõnealuse teabe levitamisest otse või kaudselt eeliseid või kasu või***
 - b) teave avaldatakse või seda levitatakse kavatsusega eksitada turgu energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse ja hinna osas.***

Artikkel 4

Siseteabe avaldamise kohustus

1. Turuosalisel avalikustavad ***tulemuslikult ja õigeaegselt nende valduses oleva*** siseteabe, mis käsitleb äritegevust või rajatist, mida asjaomane turuosaline, ***tema ema- või sidusettevõtja*** kas osaliselt või täielikult omab või kontrollib või mille operatiivtegevuse eest kõnealune turuosaline ***või ettevõtja*** kas osaliselt või täielikult vastutab. Selliselt ***avaldatud*** teave sisaldab andmeid elektrienergia või maagaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks mõeldud rajatiste võimsuse ***ja kasutamise*** kohta ***või andmeid, mis on seotud maagaasi veeldusjaamade võimsuse ja kasutamisega, sealhulgas olukordadega, kus kõnealused rajatised ei ole kavandatult või ettekavatsematult kasutatavad.***

2. Turuosaline võib oma õigustatud huvide kaitsmiseks siseteabe avalikustamise enda vastutusel **erandkorras** edasi lükata, kui avalikustamata jätmine tõenäoliselt ei eksita üldsust ning turuosaline suudab tagada kõnealuse teabe konfidentsiaalsuse ega tee selle teabe põhjal energia hulgimüügitoodetega kauplemisega seotud otsuseid. Sellises olukorras edastab turuosaline kõnealuse teabe **koos avalikustamise edasilükkamise põhjendusega viivitamata** ametile ja asjaomasele riiklikule reguleerivale asutusele, võttes seejuures arvesse artikli 8 lõiget 5.
3. **Kui turuosaline või tema juures töötav või tema nimel tegutsev isik avalikustab energia hulgimüügitoote kohta siseteavet oma töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus, nagu on osutatud artikli 3 lõike 1 punktis b, tagab ta kõnealuse teabe samaaegse, täieliku ja tõhusa avalikustamise. Teabe tahtmatu avalikustamise korral tagab turuosaline teabe täieliku ja tõhusa avalikustamise võimalikult kiiresti pärast tahtmatut avalikustamist. Käesolevat lõiget ei kohaldata juhul, kui teavet saaval isikul on konfidentsiaalsuskohustus, olenemata sellest, kas see kohustus tuleneb õigusaktist, eeskirjadest, põhikirjast või lepingust.**
4. **Samaaegne, täielik ja tõhus avalikustamine hõlmab muu hulgas üldistatud kujul siseteabe avalikustamist vastavalt määrusele (EÜ) nr 714/2009 või määrusele (EÜ) nr 715/2009 või kõnealuste määruste kohaselt vastu võetud suunistele ja võrgueeskirjadele.**
5. **Kui põhivõrguettevõtja on vabastatud teatavate andmete avalikustamise kohustusest vastavalt määrusele (EÜ) nr 714/2009 või määrusele (EÜ) 715/2009, on kõnealune ettevõtja vabastatud seega ka käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustusest, kui see on seotud kõnealuste andmetega.**
6. **Lõiked 1 ja 2 ei mõjuta turuosaliste kohustusi, mis tulenevad direktiividest 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ, määrustest (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, sealhulgas kõnealuste direktiivide ja määruste kohaselt vastu võetud suunistest ja võrgueeskirjadest, eriti kui need on seotud ajakavade ja teabe avaldamise meetodiga.**

7. *Lõiked 1 ja 2 ei mõjuta turuosaliste õigust lükata edasi avalikustamist elutähtsate infrastruktuuride kaitsega seotud tundliku teabe puhul, nagu on ette nähtud nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/114/EÜ (Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta)¹ artikli 2 punktis d, kui see teave on nende riigis salastatud.*

Artikkel 5

Turuga manipuleerimise keeld

Energia hulgimüügiturul keelatakse turuga manipuleerimine või turuga manipuleerimise katsed.

Artikkel 6

Siseteabe ja turuga manipuleerimise mõistete tehniline ajakohastamine

1. **Komisjonil on õigus võtta** kooskõlas artikliga 20 **■** vastu delegeeritud õigusaktid, *et:*
- a) *ühtlustada artikli 2 punktides 1, 2, 3 ja 5 sätestatud määratlused, tagamaks sidususe muude asjaomaste liidu õigusaktidega finantsteenuste ja energia valdkonnas, ning*
 - b) *ajakohastada neid määratlusi ainult energia hulgimüügituru edaspidise arengu arvessevõtmise eesmärgil.*
2. Lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktides tuleb arvestada vähemalt järgmist:
- a) *energia hulgimüügiturgude toimimise spetsiifikat, sealhulgas elektri- ja gaasiturgude iseärasusi, ning kaubaturgude ja tuletisinstrumentide turgude vastastoimet;*

¹ *ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.*

- b) **manipuleerimist, mis võib esineda piiriüleselt, elektri- ja gaasiturgude vahel ning kaubaturgudel ja tuletisinstrumentide turgudel;**
- c) energia hulgimüügiturgude võimalikku mõju tegeliku või kavandatud toodangu, tarbimise, ülekandevõrkude kasutamise või hoidlate kasutamise hinnale **ning**
- d) määruste (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 kohaselt vastuvõetud võrgueeskirju ja raamsuuniseid.

Artikkel 7
Turu järelevalve

1. Amet teostab järelevalvet energia hulgimüügitoodetega kauplemise üle, et avastada ja vältida siseteabel ja turuga manipuleerimisel põhinevat kauplemist. Ta kogub energia hulgimüügiturgude hindamiseks ja järelevalveks vajalikke andmeid, nagu on ette nähtud artikliga 8.
2. Riiklikud reguleerivad asutused teevad **piirkondlikul tasandil ja** ametiga koostööd lõikes 1 osundatud energia hulgimüügiturgude järelevalve valdkonnas. Seetõttu on riiklikel reguleerivatel asutustel juurdepääs asjakohasele teabele, mis on ameti valduses ja mida amet on kogunud kooskõlas **käesoleva artikli** lõikega 1, kohaldades **artikli 10 lõike 2** sätteid. **Riiklikud reguleerivad asutused võivad teostada ka järelevalvet energia hulgimüügitoodetega kauplemise üle riiklikul tasandil.**

Liikmesriigid võivad näha ette, et nende riiklik konkurentsiasutus või selle asutuse juurde loodud turujärelevalveorgan teostaks turujärelevalvet koos riikliku reguleeriva asutusega. Sellise turujärelevalve teostamise korral on riiklikul konkurentsiasutusel või turujärelevalveorganil samad, käesoleva lõike esimese lõigu, käesoleva artikli lõike 3 teise lõigu teise lause, artikli 4 lõike 2 teise lause, artikli 8 lõike 5 esimese lause ja artikli 16 kohased õigused ja kohustused nagu riiklikul reguleerival asutusel.

3. Amet esitab vähemalt kord aastas komisjonile aruande oma käesoleval määruisel põhineva tegevuse kohta **ja teeb kõnealuse aruande üldsusele kättesaadavaks**. Nendes aruannetes **hindab amet turukohtade eri kategooriate ja eri kauplemisviiside toimimist ja läbipaistvust ning võib anda komisjonile soovitusi turueeskirjade, standardite ja menetluste kohta**, mis võivad **parandada turu terviklikkust ja siseturu toimimist**. Amet **võib hinnata ka seda, kas reguleeritud turgude miinimumnõuded võiksid aidata kaasa turu läbipaistvuse suurendamisele**. Aruande võib kombineerida määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 11 lõikes 2 osutatud aruandega.

Amet võib anda **komisjonile** soovitusi tehingute, sealhulgas ka kauplemissuhteduste registreerimise kohta, kui ta peab neid andmeid energia hulgimüügiturgude tõhusa järelevalve jaoks vajalikuks. Enne selliste soovitusi andmist konsulteerib amet huvitatud isikutega, eriti riiklike reguleerivate asutuste, liikmesriikide pädevate finantsjärelevalveasutuste, **riiklike konkurentsiasutuste ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega**.

Kõik soovitusel tehakse kättesaadavaks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning üldsusele.

Artikkel 8 *Andmete kogumine*

1. **Turuosalised või lõike 4 punktides b–f loetletud isikud või asutused esitavad turuosaliste nimel ametile andmed energia hulgimüügiturgudel sõlmitud tehingute, sealhulgas ka kauplemissuhteduste kohta. Esitatav teave sisaldab täpseid andmeid ostetud ja müüdud energia hulgimüügitoodete kohta, kokkulepitud hinda ja kogust, tehingu täitmise kuupäevi ja kellaaegu, tehinguosalisi ja tehingust kasusaajaid ning muud asjakohast teavet. Kuigi üldine vastutus lasub turuosalistel, loetakse kõnealuse turuosalise teabe esitamise kohustus täidetuks, kui nõutav teave on laekunud lõike 4 punktides b–f loetletud isikutelt või asutustelt.**

2. **Komisjon rakendusaktidega:**

- a) **koostab loetelu lepingutest ja tuletisinstrumentidest, sealhulgas kauplemiskorraldustest, millest teatatakse vastavalt lõikele 1, ja tehingutest teatamise asjakohaste miinimumkünniste kohta, kui see on asjakohane;**
- b) **võtab vastu ühtsed eeskirjad lõike 1 kohaselt toimuva teabeesituse kohta;**
- c) **sätetab kõnealuse teabe esitamise ajakava ja vormi.**

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktides võetakse arvesse olemasolevaid teabe esitamise süsteeme.

3. **■ Lõike 4 punktides a – d osutatud isikute suhtes, kes on teatanud oma tehingutest vastavalt direktiivile 2004/39/EÜ või ■ kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ■ ei kohaldata mitmekordset andmete esitamise kohustust ■ nimetatud tehingute osas.**

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võib lõikes 2 osutatud **rakendusaktidega võimaldada** reguleeritud **turgudel** ning tehingute sõlmimise või nendest teatamise **süsteemidel** esitada ametile **andmeid** energia hulgimüügitehingute kohta.

4. Lõike 1 kohase teabe esitab:

- a) **turuosaline,**
- b) **turuosalise nimel tegutsev kolmas isik,**
- c) **tehingutest teatamise süsteem,**
- d) **reguleeritud turg, väärtpaberitehingute sobitamise süsteem või muu isik, kelle ametialaseks tegevuseks on tehingute korraldamine,**

- e) vastavalt kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta **■** registreeritud või tunnustatud kauplemisteabehoidlad **või**
 - f) pädev asutus, kes on saanud kõnealuse teabe direktiivi 2004/39/EÜ artikli 25 lõike 3 **kohaselt**, või ***Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, kui ta on saanud kõnealuse teabe*** vastavalt kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta.
5. Seoses energia hulgimüügiturgudel toimuva kauplemise järelevalvega esitavad turuosaliselised ametid ja riiklikele reguleerivatele asutustele andmeid elektrienergia või gaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks mõeldud rajatiste võimsuse **ja kasutamise või maagaasi veeldusjaamade võimsuse ja kasutamise** kohta, sealhulgas olukordade kohta, kus kõnealused rajatised ei ole kavandatud või ettekatsetamatult kasutatavad. Turuosaliste teabe esitamise kohustus viiakse miinimumini nõutava teave kas täielikult või osaliselt olemasolevatest allikatest kogumise kaudu, kui see on võimalik.
6. Komisjon **rakendusaktidega:**
- a) võtab **■** vastu **ühtsed eeskirjad lõike 5 kohaselt toimuva teabeesituse kohta** ja sellise teabeesituse asjakohaste miinimumkünniste kohta, kui see on asjakohane;
 - b) näeb ette kõnealuse teabe esitamise ajakava **ja** vormi **■** .

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktides võetakse arvesse kehtivaid määrustest (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 tulenevaid teabe esitamise kohustusi.

Artikkel 9
Turuosaliste registreerimine

1. *Turuosalised, kes sõlmivad tehinguid, millest tuleb ametile teatada artikli 8 lõike 1 kohaselt, registreerivad end selle liikmesriigi riikliku reguleeriva asutuse juures, kus nad on asutatud või asuvad, või juhul, kui nad ei ole liidus asutatud ega asu liidus, siis liikmesriigis, kus nad tegutsevad.*

Turuosaline registreerib end ainult ühe riikliku reguleeriva asutuse juures. Liikmesriigid ei nõua muus liikmesriigis juba registreeritud turuosaliselt uuesti registreerimist.

Turuosaliste registreerimine ei piira kohaldatavate kaubandus- ja tasakaalustuseeskirjade järgimise kohustuste kohaldamist.

2. *Hiljemalt kolm kuud pärast kuupäeva, mil komisjon on võtnud vastu artikli 8 lõikes 2 sätestatud rakendusaktid, asutavad riiklikud reguleerivad asutused turuosaliste riiklikud registrid, mida nad ajakohastavad. Registris antakse igale turuosalisele kordumatu tunnus ning register sisaldab piisavalt teavet turuosalise tuvastamiseks, sh asjaomaseid üksikasju käibemaksukohuslasena registreerimise numbri, tema asutamise koha, tema tegevus- ja kauplemisalaste otsuste eest vastutavate isikute ning turuosalise kauplemistegevuse lõpliku kontrollija või sellest lõpliku kasusaaja kohta.*
3. *Riiklikud reguleerivad asutused edastavad oma riiklikes registrites sisalduva teabe ametile viimase poolt kindlaks määratud vormis. Amet määrab koostöös kõnealuste asutustega kõnealuse vormi kindlaks ja avalikustab selle hiljemalt ...*. Riiklike reguleerivate asutuste esitatud teabe alusel asutab amet turuosaliste Euroopa registri. Riiklikel reguleerivatel asutustel ja muudel asjaomastel asutustel on Euroopa registrile juurdepääs. Artikli 17 kohaselt võib amet otsustada teha Euroopa register või selle väljavõtted üldsusele kättesaadavaks, tingimusel et tundlikku äriteavet üksikute turuosaliste kohta ei avalikustata.*

* *Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.*

4. ***Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud turuosalisel esitavad registreerimisvormi riiklikule reguleerivale asutusele enne sellise tehingu sõlmimist, millest tuleb ametile teatada artikli 8 lõike 1 kohaselt.***
5. ***Lõikes 1 osutatud turuosalisel teavitavad viivitamata riiklikku reguleerivat asutust igast registreerimisvormis esitatud teabe osas toimunud muudatusest.***

Artikkel 10

Teabevahetus ameti ja muude asutuste vahel

1. Amet loob mehhanismi talle artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 kohaselt laekuva teabe jagamiseks riiklike reguleerivate asutuste, liikmesriikide pädevate finantsjärelevalveasutuste, riiklike konkurentsiasutuste, ***Euroopa Väärtpaberijärelevalve*** ja muude asjaomaste asutustega. ***Enne sellise mehhanismi loomist konsulteerib amet nimetatud asutustega.***
2. Amet teeb lõikes 1 osutatud mehhanismi kättesaadavaks üksnes neile asutustele, kes on kasutusele võtnud süsteemid, mis võimaldavad ametil täita artikli 12 lõikes 1 sätestatud nõudeid.
3. Vastavalt kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta ***registreeritud või tunnustatud kauplemisteabehoidlad*** teevad ametile kättesaadavaks nende poolt kogutud ***asjaomase*** teabe energia hulgimüügitoodete ***ja saastekvootide tuletisinstrumentide*** kohta.

Euroopa Väärtpaberijärelevalve edastab ametile energia hulgimüügitoodete kohta sõlmitud tehinguid käsitlevad aruanded, mis ***ta*** on saanud vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artikli 25 lõikele 3 või kohaldatavatele liidu õigusaktidele tuletistehingute, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta. ***Pädevad asutused, kellele esitatakse energia hulgimüügitoodete kohta sõlmitud tehinguid käsitlevaid aruandeid vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artikli 25 lõikele 3, edastavad kõnealused aruanded ametile.***

Amet ning saastekvootide või saastekvootidega seotud tuletisinstrumentidega kauplemise üle järelevalve teostamise eest vastutavad asutused teevad omavahel koostööd ja loovad asjakohased mehhanismid, et anda ametile juurdepääs saastekvootide kohta sõlmitud tehinguid ja saastekvootidega seotud tuletisinstrumentide kohta sõlmitud tehinguid käsitlevatele andmetele, kui kõnealused asutused koguvad selliste tehingute kohta teavet.

Artikkel 11
Andmekaitse

Käesolev määrus ei piira liikmesriikide kohustusi seoses isikuandmete töötlemisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivile 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)¹ ega ameti kohustusi seoses oma ülesannete täitmisel aset leidva isikuandmete töötlemisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrusele (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta)².

Artikkel 12
Töökindlus

1. Amet tagab **artikli 4 lõike 2 ning artiklite 8 ja 10** kohaselt saadud teabe konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kaitse. Amet võtab **kõik vajalikud meetmed** tema süsteemides säilitatava teabe kuritarvitamise **ja sellele loata juurdepääsu** vältimiseks.

Riiklikud reguleerivad asutused, liikmesriikide pädevad finantsjärelevalveasutused, riiklikud konkurentsiasutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja muud asjaomased asutused tagavad artikli 4 lõike 2, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 5 või artikli 10 kohaselt saadud teabe konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kaitse ning võtavad meetmeid, et vältida sellise teabe kuritarvitamist.

¹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

² EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

Amet tuvastab operatsiooniriskide allikad ja töötab nende minimeerimiseks välja asjakohased süsteemid, kontrollid ja menetlused.

2. ***Kui artiklist 17 ei tulene teisiti***, võib ***amet*** otsustada teha üldsusele kättesaadavaks osa tema valduses olevast teabest tingimusel, et tundlikku äriteavet üksikute turuosaliste või üksiktehingute ***või üksikute kauplemiskohtade*** kohta ei avaldata ***ja see ei ole tuletatav***.

Amet teeb oma mittetundlikku äriteavet sisaldava kauplemisalase andmebaasi teaduslikel eesmärkidel kasutamiseks kättesaadavaks, tingimusel et kohaldatakse konfidentsiaalsuse nõudeid.

Teave avaldatakse või tehakse kättesaadavaks energia hulgimüügiturgude läbipaistvuse parandamise huvides ja tingimusel, et see ei moonuta tõenäoliselt konkurentsi kõnealustel energiaturgudel.

Amet levitab teavet õiglasel viisil vastavalt läbipaistvatele eeskirjadele, mille ta koostab ja teeb üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 13

Turu kuritarvitamise vastase keelu rakendamine

1. Riiklikud reguleerivad asutused tagavad artiklites 3 ja 5 sätestatud keeldude ning artiklis 4 sätestatud kohustuse kohaldamise.

Iga liikmesriik tagab, et tema riiklikel reguleerivatel asutustel on kõnealuse ülesande täitmiseks vajalikud ***uurimis- ja jõustamisvolitused hiljemalt ...***^{*}. Nimetatud volitusi kasutatakse proportsionaalsel viisil.

Nimetatud volitusi kasutatakse:

- a) otse,
- b) koostöös teiste ***asutustega või***
- c) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

^{*} ***Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: kaheksateist kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.***

Vajaduse korral võib riiklik reguleeriv asutus täita oma uurimisvolitusi koostöös artikli 8 lõike 4 punktis d osutatud reguleeritud turu, väärtpaberitehingute sobitamise süsteemi või muu isikuga, kelle ametialaseks tegevuseks on tehingute korraldamine.

2. Lõikes 1 osutatud ***uurimis- ja jõustamisvolitused*** piirduvad ***uurimise eesmärgiga***. Neid täidetakse kooskõlas siseriikliku õigusega ja need sisaldavad õigust:
- a) omada juurdepääsu kõigile vajalikele dokumentidele hoolimata nende vormist ja saada nende dokumentide koopiad;
 - b) nõuda teavet kõigilt ***asjaomastelt*** isikutelt, ka nendelt, kes on järjestikku seotud korralduste edastamise või asjaomaste tehingute tegemisega, ja neid volitanud isikutelt, ning vajaduse korral kutsuda selliseid isikuid või volitavaid isikuid selgitusi andma;
 - c) korraldada kohapeal kontrolle;
 - d) nõuda olemasolevaid telefonikõnede salvestusi ja tõendeid andmete edastamise kohta;
 - e) nõuda sellise tegevuse lõpetamist, mis on vastuolus käesoleva määruse või selle kohaselt vastuvõetud delegeeritud ***õigusaktide või rakendusaktidega***;
 - f) taotleda kohtult vara külmutamist või arestimist;
 - g) taotleda, ***et kohus või pädev asutus kehtestaks*** kutsetegevuse ***ajutise keelu***.

Artikkel 14
Edasikaebamise õigus

Liikmesriigid tagavad siseriiklikul tasandil selliste sobivate mehhanismide olemasolu, mille kohaselt reguleeriva asutuse otsusest mõjutatud isikul on õigus otsus edasi kaevata asjaomastest isikutest ja mis tahes valitsusest sõltumatule organile.

Artikkel 15

Nende isikute kohustused, kelle ametialaseks tegevuseks on tehingute korraldamine

■ Iga isik, kelle ametialaseks tegevuseks on energia hulgimüügitoodetega seotud tehingute korraldamine, teavitab riiklikku reguleerivat asutust viivitamata, kui tal on põhjust kahtlustada, et tehinguga rikutakse **artiklit 3 või 5**.

Isikud, kelle ametialaseks tegevuseks on energia hulgimüügitoodetega seotud tehingute korraldamine, kehtestavad artikli 3 või 5 ■ rikkumise tuvastamiseks tõhusa korra ja menetlused ning kasutavad neid.

Artikkel 16

Koostöö liidu ja riiklikul tasandil

1. **Ameti eesmärk on tagada**, et riiklikud reguleerivad asutused täidavad oma käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid kooskõlastatud **ja ühtsel** viisil.

Amet avaldab vajaduse korral mittesiduvad suunised artiklis 2 sätestatud mõistete kohaldamise kohta.

Riiklikud reguleerivad asutused teevad koostööd nii ametiga kui ka omavahel, **sh piirkondlikul tasandil**, et täita oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

Liiikmesriigi riiklikud reguleerivad asutused, pädevad finantsjärelevalveasutused ja riiklik konkurentsiasutus võivad luua asjakohased koostöövormid, et tagada tulemuslik ja tõhus uurimine ja jõustamine ning aidata kaasa sidusale ja ühtsele lähenemisviisile uurimise ja kohtumenetluste osas ning käesoleva määruse ja asjaomase finants- ja konkurentsioiguse jõustamisele.

2. Kui liikmesriigi reguleerival asutusel on põhjendatud alust kahtlustada, et samas liikmesriigis või mõnes teises liikmesriigis on toime pandud tegu, mis rikub käesolevat **määrust**, või et ollakse sellist tegu toime panemas, teatab ta sellest **viivitamata** võimalikult konkreetsel viisil ametile.

Kui riiklik reguleeriv asutus kahtlustab, et tema liikmesriigi energia hulgimüügiturgusid või energia hulgimüügitoodete hindasid mõjutavad teod on toime pandud teises liikmesriigis, võib ta paluda ametil võtta **käesoleva artikli** lõike 4 kohaseid meetmeid, **ja kui teod mõjutavad finantsinstrumente, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/6/EÜ artiklit 9, siis käesoleva artikli lõike 3 kohaseid meetmeid.**

3. Selleks et tagada kooskõlastatud **ja ühtne** lähenemisviis turu kuritarvitamise suhtes energia hulgimüügiturgudel, on vaja teha järgmist:
- a) kui riiklikul reguleerival asutusel on põhjendatud alust kahtlustada, et energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis kujutab endast turu kuritarvitamist direktiivi 2003/6/EÜ tähenduses, või et ollakse sellist tegu toime panemas, ja see tegu mõjutab finantsinstrumente, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse direktiivi artiklit 9, teatab ta sellest oma liikmesriigi pädevale finantsjärelevalveasutusele ja ametile; **selleks otstarbeks võivad riiklikud reguleerivad asutused koos oma liikmesriigi pädeva finantsjärelevalveasutusega luua asjakohased koostöövormid;**
 - b) kui ametil on põhjendatud alust kahtlustada, et energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis kujutab endast turu kuritarvitamist direktiivi 2003/6/EÜ tähenduses, või ollakse sellist tegu toime panemas, ja see tegu mõjutab finantsinstrumente, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse direktiivi artiklit 9, teatab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja pädevale finantsjärelevalveasutusele;
 - c) kui liikmesriigi pädeval finantsjärelevalveasutusel on põhjendatud alust kahtlustada, et teise liikmesriigi energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis rikub **artikleid 3 ja 4**, või ollakse sellist tegu toime panemas, teatab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja ametile;

- d) *kui riiklikul reguleerival asutusel on põhjendatud alust kahtlustada, et energia hulgimüügiturul on toime pandud tegu, mis kujutab endast tõenäoliselt konkurentsioiguse rikkumist, või et ollakse sellist tegu toime panemas, teatab ta sellest oma liikmesriigi riiklikule konkurentsiasutusele, komisjonile ja ametile.*
4. Kui amet *muu hulgas esialgsete hinnangute või analüüside alusel* kahtlustab, et *käesolevat määrust* on rikutud, on tal lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmiseks järgmised volitused:
- a) taotleda ühelt või mitmelt riiklikult reguleerivalt asutuselt kahtlustatava rikkumise kohta teavet;
 - b) taotleda ühelt või mitmelt riiklikult reguleerivalt asutuselt kahtlustatava rikkumise uurimise alustamist ja võtta asjakohased meetmed iga *avastatud* rikkumise heastamiseks. *Kõik otsused, mis on seotud avastatud rikkumise heastamiseks võetavate asjakohaste meetmetega, kuuluvad asjaomase riikliku reguleeriva asutuse vastutusalasse;*
 - c) kui ta leiab, et võimalikul rikkumisel on või on olnud piiriülene mõju, *loob* ta kõnealuste riiklike reguleerivate asutuste esindajatest uurimisrühma *ja koordineerib seda uurimisrühma*, kes peab välja selgitama, kas *käesolevat määrust* on rikutud ja millises liikmesriigis rikkumine toimus. Vajaduse korral võib amet taotleda ka ühe või mitme liikmesriigi pädeva finantsjärelevalveasutuse või mõne muu asjaomase asutuse esindajate uurimisrühmas osalemist.
5. ■ Kui riiklik reguleeriv asutus saab lõike 4 punkti a kohase teabe esitamise taotluse või lõike 4 punkti b kohase uurimise alustamise taotluse, võtab ta viivitamata taotluse täitmiseks vajalikud meetmed. Kui kõnealune riiklik reguleeriv asutus ei suuda kohe esitada taotletud teavet, teavitab ta ametit viivitamata selle põhjustest.

Erandina esimesest lõigust võib riiklik reguleeriv asutus keelduda taotluse täitmisest, kui:

- a) täitmine võib kahjustada taotluse saanud liikmesriigi suveräänsust või julgeolekut,***
- b) sama tegevuse ja samade isikute suhtes on juba algatatud kohtumenetlus taotluse saanud liikmesriigi asutustes või***
- c) taotluse saanud liikmesriigis on selliste isikute suhtes juba tehtud lõplik kohtuotsus seoses kõnealuse tegevusega.***

Kõikidel sellistel juhtudel teavitab riiklik reguleeriv asutus nõuetekohaselt ametit ning esitab kõnealuse menetluse või kohtuotsuse kohta võimalikult üksikasjaliku teabe.

Riiklikud reguleerivad asutused osalevad lõike 4 punkti c kohaselt moodustatud uurimisrühmades, pakkudes neile vajalikku abi. Amet kooskõlastab uurimisrühma tööd.

- 6. Määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 15 lõike 1 viimast lauset ei kohaldata ameti suhtes juhul, kui see täidab käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid.

Artikkel 17
Ametisaladus

- 1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kohaldatakse lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud ametisaladuse hoidmise tingimusi.

2. Ametisaladuse hoidmise kohustus on:
 - a) ametis töötaval või töötanud isikutel;
 - b) ameti volitatud audiitoritel ja ekspertidel;
 - c) riiklikes reguleerivates asutustes **või muudes asjaomastes asutustes** töötaval või töötanud isikutel;
 - d) riiklike reguleerivate asutuste **või muude asjaomaste asutuste** volitatud audiitoritel ja ekspertidel, kellel on vastavalt käesolevale määrusele õigus saada konfidentsiaalset teavet.
3. Ilma et see piiraks kriminaalõiguse valdkonda kuuluvate kohtuasjade menetlemist, teisi käesoleva määruse sätteid või muid asjakohaseid liidu õigusakte, ei tohi lõikes 2 osutatud isikud konfidentsiaalset teavet, mis nad on saanud oma ametikohustuste täitmisel, teha teatavaks ühelegi teisele isikule või asutusele, välja arvatud siis, kui kokkuvõtlikul või üldistatud kujul, kus üksikuid turuosalisi või turukohti eraldi identifitseerida pole võimalik.
4. Ilma et see piiraks kriminaalõiguse valdkonda kuuluvate kohtuasjade menetlemist, tohivad amet, riiklikud reguleerivad asutused, liikmesriikide pädevad finantsjärelevalveasutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ning käesoleva määruse kohaselt konfidentsiaalset teavet saavad organid või isikud kasutada seda teavet üksnes oma ametikohustuste ja ülesannete täitmiseks; muud asutused, organid või isikud võivad kõnealust teavet kasutada üksnes sel kindlaksmääratud eesmärgil, milleks teave neile edastati, või siis haldus- või kohtumenetluste käigus, eriti kui need on seotud kõnealuste ülesannete täitmisega. Kui on olemas ameti, riiklike reguleerivate asutuste, liikmesriikide pädevate finantsjärelevalveasutuste, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, teavet edastavate organite või isikute nõusolek, võib teavet vastuvõttev asutus kasutada seda ka muul eesmärgil.
5. **Käesolev artikkel ei takista liikmesriigi asutusel kooskõlas siseriikliku õigusega vahetada või edastada konfidentsiaalset teavet, tingimusel et seda ei ole saadud teise liikmesriigi asutuselt või ametilt käesoleva määruse alusel.**

Artikkel 18
Karistused

Liikmesriigid võtavad vastu käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavaid karistusi käsitlevad eeskirjad ning võtavad kõik vajalikud meetmed *nende* täitmise tagamiseks. Ettenähtud meetmed ja karistused peavad olema tõhusad, *hoiatavad ja* proportsionaalsed *ning kajastama rikkumise olemust, kestust ja raskust, tarbijatele tekitatud kahju ning siseteabe põhjal kauplemisel ja turu manipuleerimisel saadavat võimalikku kasu.*

Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt ... * ning teavitavad komisjoni viivitamata ka kõikidest järgnevatest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.

Liikmesriigid näevad ette, et riiklik reguleeriv asutus võib avalikustada meetmed või karistused, mis on määratud käesoleva määruse rikkumise eest, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Artikkel 19
Rahvusvahelised suhted

Kui see on vajalik käesolevas määruses sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja ilma et see piiraks liikmesriikide ja liidu institutsioonide, sealhulgas Euroopa välisteenistuse vastavat pädevust, võib amet luua kontakte ja sõlmida halduskokkuleppeid järelevalveasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikide haldusasutustega, eelkõige liidu energia hulgimüügiturгу mõjutavate asutustega, et edendada reguleeriva raamistiku ühtlustamist. Kõnealused kokkulepped ei loo liidule ja selle liikmesriikidele õiguslikke kohustusi ega takista liikmesriike ja nende pädevaid asutusi sõlmimast kahe- või mitmepoolseid kokkuleppeid kõnealuste järelevalveasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide või kolmandate riikide haldusasutustega.

* Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: *kaheksateist kuud* pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 20
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile *antakse õigus* võtta *vastu* delegeeritud õigusakte *käesolevas artiklis sätestatud tingimustel*.
2. *Artiklis 6 osutatud volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ...^{**}. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*
3. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.*
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. *Artikli 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne nimetatud tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.*

^{**}

Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

Artikkel 21
Komiteemenetlus

1. ***Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.***
2. ***Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.***

Artikkel 22
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 8 lõiget 1, lõike 3 esimest lõiku ning lõikeid 4 ja 5 hakatakse kohaldama kuus kuud pärast kuupäeva, mil komisjon võtab vastu kõnealuse artikli lõikes 2 ja 6 osutatud asjaomased rakendusaktid.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Euroopa Parlament/nõukogu/komisjon

Ühisdeklaratsioon karistuste kohta

Komisjon jätkab oma tööd sanktsioonide tõhustamise osas finantssektoris ja kavatseb esitada ettepanekud selle kohta, kuidas järjekindlalt tõhustada riiklikke sanktsioone seoses tulevaste seadusandlike algatustega finantsteenuste sektoris. Käesoleva määruse alusel vastu võetavad karistused kajastavad seadusandja lõplikke otsuseid komisjoni eespool osutatud ettepanekute kohta.